

Π Υ Ρ Ε Ο Ε ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βερανζέρου 4. Τηλ. 3639.095—3629.769

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1980

ΕΤΟΣ Η'. ΠΙΕΡ. Β'. ΑΡ. ΦΥΛ. 50 (86). ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διευθυντής Συντάξεως ΣΠΥΡ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ - ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος καὶ τὰ Βορειοηπειρωτικὰ Σωματεῖα ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν κατάθεσιν στὴν Βουλὴ καὶ τὴν προσεχὴ ἐπιψήφισιν παρ' αὐτῆς, τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἄρσεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας», συγκεντρώθηκαν τὴν 29ην Φεβρουαρίου 1980 στὶς αἰθουσες τοῦ Ξενοδοχείου «ΜΠΑΓΚΕΙΟΝ» ὅπου τοὺς ἐγίνετο πλήρης ἐνημέρωσις τῶν κινδύνων πού διαγράφονται τόσο γιὰ τὸ Βορειοηπειρωτικὸ Ζήτημα, ὅσο καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουσας περιστάσεις τῶν Ἑλλήνων Βορειοηπειρωτῶν τῶν διαδιόντων στὴν Βόρειο Ἡπειρο. Οἱ περιστάσεις αὐτὲς ἐγίναν στόχος τῆς ἀλβανικῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία μὲ πιεστικὸ τρόπο ἀποσπᾷ νέα πληρεξούσια ἀπὸ τοὺς Βορειοηπειρωτῶτες τοὺς διαδιόντας ὑπὸ ἀθλίαν συνθήκην στὴν κατεχόμενη ἀπὸ τὴν Ἀλβανία Βόρειο Ἡπειρο, καὶ τὰ χορηγεῖ σὲ ἐμπιστοὺς τῆς ἐδῶ καὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες Ἀμερικῆς, ἔτσι ὥστε νὰ ἔχει σχηματιστεῖ ἓνα κύκλωμα, μὲ τὸ ὁποῖο οἱ περιστάσεις αὐτὲς ἐκποιούμενες νὰ περιέρχονται σὲ συνάλλαγμα στὴν ἀλβανικὴ κυβέρνησι, γιὰ τὴν Βορειοηπειρωτικὴν, ὅπως εἶναι γνωστὸ, δὲν δικαιούνται νὰ λάβουν τίποτε, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἰδιοκτησία στὴν Ἀλβανία.

Φόβοι ἐκφράζονται, ὅτι ὁ νόμος περὶ «μεσεγγυήσεως» ἢ ἄλλος ἐσωτερικὸς ἐλληνικὸς νόμος, δὲν μπορεῖ νὰ προστατέψῃ τὴν περιστάσει αὐτῆς, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἄρσεως τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας».

Κατόπιν αὐτῶν, ὁ Βορειοηπειρωτικὸς Ἑλληνισμὸς, στὴν Ἑλλάδα, στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ στὴν Βόρειο Ἡπειρο, πλήρης ἀγανακτήσεως γιὰ τὴν στάσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἔχει τελείως ἀδιαφορήσει γιὰ τὴν προώθησιν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ζητήματος, καταγγέλλει δημόσια τὸ νέο μέτρο πού καταφέρεται ἐναντίον τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὴν Βουλὴ καὶ τὸν Ἑλληνικὸ Λαόν, νὰ σταματήσει τὴν προώθησιν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ, πού μόνον τὰ σκοτεινὰ σχέδια τῶν Ἀλβανῶν δυναστῶν τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου τῆς Βορείου Ἡπείρου ἐξυπηρετεῖ, καὶ κατέναν, ἀπολύτως κανέναν, ἄλλον.

Ἐπίσης διαδηλοῦν μὲ τὴν παρούσα, ὅτι θ' ἀγωνισθῶν μὲ ὅλα τὰ στὴν διάθεσίν τους μέσα, τόσο στὸ ἐσωτερικόν, ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικόν καὶ τοὺς διεθνεῖς ὁργανισμούς, γιὰ τὴν δικαίωσιν τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ζητήματος καὶ τὰ δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων Βορειοηπειρωτῶν.

Ἡ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ο ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΣΕΛΑΣΦΟΡΟΣ»

Ἡ ΕΝΩΣΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΕΛΒΙΝΟΥ

Ἡ ΕΝΩΣΙΣ ΔΡΟΠΟΛΙΤΩΝ «Ο ΔΡΙΝΟΣ» ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ἡ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Ἡ ΕΝΩΣΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ — ΕΦΕΔΡΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ 1940 — 1944

Ἡ ΕΝΩΣΙΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Ἡ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΔΡΟΒΙΑΝΙΤΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ἡ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΟΣΣΟΒΙΤΣΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΒΟΡΕΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ» ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Ποῦ μᾶς πᾶνε;

Τοῦ κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΗΜΟΓΙΑΝΝΗ

τῶν τῆς Κύπρου καὶ τοῦ Αἰγαίου καὶ τὴν πορεία τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας.

Ἐμεῖς, πάντως, σὰ Βορειοηπειρωτῶτες, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ συμπαρασταθοῦμε καὶ νὰ συμμεριστοῦμε — ὅπως πάντα — ὅχι μονάχα τὴ δύσκολη θέσιν τῆς ἑλληνικῆς πατρίδας, ἀλλὰ καὶ τὴ δοκιμασία τοῦ ἀδελφοῦ κυπριακοῦ λαοῦ.

Ὅμως αὐτὰ τὰ θέματα, ὅσο καυτὰ κι ἂν εἶναι — καὶ πράγματι εἶναι — δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ μᾶς ἀποσπᾶσιν τὴν προσοχή καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἀπ' τὸ δικό μας δράμα, πού εἶναι ἀσύγκριτα μεγαλύτερο καὶ πολυπλοκότερο ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ Κυπριακοῦ καὶ τοῦ Αἰγαιακοῦ, διότι:

α) Χρονολογεῖται ἀπ' τὸ 1900 περίπου, χωρὶς νὰ ἔ-

χει δοθεῖ ὀριστικὴ λύσις.

β) Οἱ συνθήκες διαβίωσης τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ ἑλληνισμοῦ εἶναι ἀπείρως χειρότερες ἀπ' ἐκεῖνες τοῦ κυπριακοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ, γ) Πάντοτε τὰ ἄλλα ἐθνικὰ θέματα ἀπέβησαν σὲ βάρος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ.

Τὸ Βορειοηπειρωτικὸ ὅ, σὰν ἐθνικὸ θέμα, παρουσιάζει κάποια ξεχωριστὴ ἰδιότητα, τὴν ὁποία ὁ μὲν ἑλληνικὸς λαὸς δὲν μπόρεσε νὰ παρακολουθήσῃ σ' ὅλες τὴς πτυχές, οἱ δὲ νέοι μᾶς ἀγνοοῦν ἀκόμη καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ θέματος. Ἐξ οὗ καὶ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀδιαφορία ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν πολιτικῶν μᾶς ἀνδρῶν.

Ἐποὶ ἐξηγεῖται καὶ τὸ γιὰτί, ἐνῶ οἱ πάντες συγκινούνται μέχρι δακρύων γιὰ

τὸ τί συμβαίνει στὸ Ἰράν, Πακιστάν, Ἀφγανιστάν καὶ ὅλα τὰ εἰς ἂν, οὐδόλως τοὺς ἀπασχολεῖ ἡ τύχη τῶν ἀδελφῶν τους, πού — ἐπὶ τέλους — δεινοπαθοῦν, ἐπειδὴ δὲν ἐννοοῦν τὴν ἀπαρτηθῶν τὴν ἑλληνικὴν τοὺς καταγωγῇ.

Ἰδιαίτερα ὁ πολιτικὸς κόσμος δὲν κατάλαβε ἀκόμη ἢ λησμονήσῃ παντελῶς τὴν ἐξῆς χτυπητὴ ἀλήθεια:

1) Ὅτι στὰ ὄγια καὶ ματωμένα ἐκεῖνα χῶματα ἀπὸ τὸ 1940 παραμένουν ἀταφοὶ χιλιάδες Ἕλληνες φαντάροι, πού, μαχόμενοι κατὰ τὴν σιδηρόφραχτον δυνάμεν τοῦ Ἀξονα, ἔπεσαν γιὰ τὴν λευτεριά τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Εὐρώπης.

2) Ὅτι στὴ βορειοηπειρωτικὴ γῆ ζοῦν ἀκόμη κάτω ἀπὸ ἀθλίους καὶ ἀπάνθρωπες ἀλβανικὲς συνθήκες 400.000 Ἕλληνες, πού στε-

Στὴν μνήμην τῶν Βορειοηπειρωτῶν 'Αγωνιστῶν

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπετείου τοῦ ἀγῶνος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ πληθυσμοῦ γιὰ τὴν Αὐτονομία τῆς Βορείου Ἡπείρου (1914), ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος, μὲ τὴν συμμετοχὴ καὶ τῶν Βορειοηπειρωτικῶν Σωματείων, ἐτέλεσε ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Κατ' αὐτό, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ΚΕΒΑ κ. Νικ. Δρόσος ἐξεφώνησε ἐπικάριο λόγον, πού καταχωρεῖται στὴ συνέχεια:

Μακαριώτατε, ἀγαπητοὶ συμπατριῶτες,

Εὐρισκόμεθα σήμερον ἐδῶ, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας, διὰ νὰ τιμήσωμεν τὴν ὁδὴν ἐπέτειον τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς Αὐτονομίας τῆς φιλάτης πατρίδος μας, τῆς Βορείου Ἡπείρου, τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1914.

Τότε, μετὰ τὰς λαμπρὰς νίκας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος ἐχάρισε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν Ἡπειρον, κατόπιν συμπαιγνίας τῶν «φίλων» μᾶς μετὰ τῶν δεδηλωμένων ἐχθρῶν μᾶς, οἱ ἄνθρωποι κατεσκεύασαν τὸ ἀλβανικὸν κράτος. Καὶ μᾶς ἐπέβαλαν νὰ γίνωμεν καὶ πάλιν δούλοι καὶ νὰ χάσωμεν τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποῖαν μόλις εἰχομεν ἀποκτήσει διὰ τῶν θυσιῶν τῶν Πανελλήνων. Ἡ ἐξέγερσις ἦτο ἀναπόφευκτος. Καὶ ὁ ἄγῶν διὰ τὴν Αὐτονομίαν ὑπήρξε σκληρὸς, διὰ νὰ φθάσωμεν, μετὰ τρίμηνον, εἰς τὴν ὑπογραφήν τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Κερκύρας, διὰ τοῦ ὁποῖου καταχωροῦντο τὰ προνόμια τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι θὰ παρέμενον ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἀλβανικοῦ κράτους.

Καὶ ἦσαν τὰ προνόμια ταῦτα: Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνικότης μᾶς. Ἡ Ορθόδοξος Πίστις μᾶς. Ἡ παιδεία καὶ ἡ γλώσσα μᾶς. Ἡ οἰκογένειά μᾶς. Τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμά μᾶς.

Μὲ τὰ προνόμια αὐτὰ ἐπορεύθημεν, κατὰ συνθήκην δεσφίως, μέχρι τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως ὁμως τοῦ σημερινοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ καθεστώτος, τὰ πάντα κατέρρευσαν. Ὁ τύραννος δὲν ἀναγνωρίζει συμφωνίας, πρωτόκολλα, συνθήκας καὶ ἀπογράφας. Ἐχει γρά-

ψει εἰς τὰ παλαιότερα τῶν τσαρουνίων τοῦ καὶ Δύσιν καὶ Ἀνατολήν καὶ προχωρεῖ ἀνετόλμητος εἰς τὸν ἀφελήνισμὸν τῶν πάντων.

Πρὸ τῶν δεινῶν, τὰ ὁποῖα ὑφιστάμεθα κατὰ τὰ τελευταῖα 35 ἔτη, ὠχιοῦν ὅλα ὅσα ὑπέστημεν κατὰ τὰ 500 ἔτη τῆς τουρκικῆς θηριωδίας.

Δυστυχῶς δὲ μένει ἀνενόχλητος καὶ ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἑλληνικῆς πλευρᾶς! Σήμερον τὰ πάντα ἔχουν χάσει τὴν ἐννοίαν τῶν. Ἐχουν γίνῃ «ἐπιχειρήσεις», «συνομιλαγῇ» καὶ πρὸ πάντων «ἀψογος στάσις»! Οὐδεὶς συγκινεῖται, οὐδεὶς ἀσχολεῖται πλέον μὲ τοὺς σκλάβους τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος. Ἡ ἑλληνικὴ ἐθνικότης μᾶς καὶ ἡ ἀνθρωπίνῃ ἀξιοπρέπειᾳ μᾶς οὐδόλως ὑπολογίζονται, ἐνῶ ὁ τύραννος ἐπιτυγχάνει, ὅτι θέλει ἀνενόχλητος. Ἐχει λησμονηθῇ ἀκόμη, ὅτι εἰς τὰ ἱερὰ ἐδάφη μᾶς συνετρίβη τὸν χειμῶνα τοῦ 1940—41 ἡ ἰταλικὴ αυτοκρατορία καὶ ὅτι εἰς τὴν ἐλληνικὴν Κορυτσάν ἡ Εὐρώπη ἔλαβε τὴν πρώτην γεῖσιν τῆς Νίκης!

Παρά ταῦτα, ὁμως, παρὰ τὰς διώξεις, παρὰ τὰς φυλακίσεις, παρὰ τὰς ἐξορίας καὶ τοὺς ἐξευτελισμούς, ὁ τύραννος δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ λυγίσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Ψυχὴν μᾶς! Ἡμεῖς θὰ παραμείνωμεν πιστοὶ εἰς τὴν ἱστορίαν μᾶς καὶ εἰς τὸ παρελθὸν μᾶς.

Καὶ θὰ ἀντλῶμεν πάντοτε δύναμιν καὶ θάρρος, ὅπως ἀκριβῶς οἱ πατέρες μᾶς, ἀπὸ τῆς 17ην Φεβρουαρίου 1914. Ὅρθοι ἐπὶ τῶν ἐπαλξεῶν θὰ συνεχίσωμεν τὸν Ἀγῶνα, ὅσοις καιρὸς κι ἂν χρειασθῇ. Καὶ εἰς τὸ τέλος ἡμεῖς θὰ νικήσωμεν!

Σὺ πού ἔχεις τὸ θεῖο προνόμιον τῆς ἐλευθερίας, μὴ ξεχνᾷς πὼς χιλιάδες Βορειοηπειρωτῶται ἀδελφοὶ ζοῦν ὑπὸ σκληρὰν δουλείαν.

ΤΑ ΑΓΙΑ ΤΟΙΣ ΚΥΣΙ

(Με νεοσχεδίο που κατατίθεται προς ψήφιση στη Βουλή, αποχαρακτηρίζεται η Αλβανία σαν έχθρική χώρα, οι δε περιουσίες που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν στους Έλληνες Βορειοηπειρώτες της Β. Ήπειρου παραδίδονται στο αλβανικό δημόσιο). — Οι ειδήσεις — 1980.

Οι ξεριζωμένοι της γής μας γιόμισαν τ' άγιο δισκοπότηρο με ψωμί της ξένης γής ζυμωμένο με ιδρώτα και πόνο και νοσταλγία και πόθο και αγωνία και έλπιδα. Και οι σκλάβοι συντοπίτες με κροσί της άγνας γής άποσταγμένο απ' της λευτεριάς τ' άμπελι κι απ' το δάκρυ του μοκραίνοντος μαρτύριου.

Και τό παρδωσαν από παλιά προς φύλαξη σε τίμια χέρια λευτών, γιά να μεταλάβουν από κεί — κάποιο Πάγκα — τή μεταλαβιά της ζωής και της Άνάστασης μαζί.

Όσοι κάποτε οι θάναδοι «δέλφοι» άκούοντας απ' δώ γαυγίσματα δακρύσανε περίλυτοι. Και ύπακούοντας στα γαυγίσματα των σκύλων εισέβαλαν στ' άγια του ναού και δεθήλωσαν την Άγια Τράπεζα, Κι άρπάζοντας στα χέρια τους τ' άγιο δισκοπότηρο άδε άσαν τή μεταλαβιά στ' άνοιχτά στόματα των πεινασμένων σκύλων. Κι όλοι τους γίναν θέηλοι. Κι οι σκλάβοι μέινανε θουφοί — και νηστικοί συνάμα — και οι ξεριζωμένοι απ' τους αγύρτες του καιρού και τους «πολιτισμένους»! Και θέλποντας το άδειανό και άχρηστο και κρύο τό άγιο δισκοπότηρο τδστειλαν δώρο θυμής Ν' άποπατούν οι σκύλοι... Ο άξεστοι κι άνάξιοι. Οι σκύλοι άν σύραν τό χορό, από τά χρόνα κείνα, οι θάρσφαροι τόν τέλειωσαν πιασμένοι χέρι - χέρι. Και τώρα «τί θά γίνουμε χωρίς θαρσφάρους» σκλάβοι; «Χειμάρρα πάρε τ' άρματα...» «Χειμάρρα όλόρη! Ο λυκοί!...»

ΡΗΓΑΣ ΚΕΡΑΥΝΟΣ

Της ΝΑΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Μάρτιος. Καί ή "Α-νοίξη άργεί. Παγωνιές, χιόνια και ή νυχούλα άμυγδαλιά μάθης ποδω-ρα στό ξεροβόρι. "Όμως οι δύο ριοιές, τού Εθαγ-γελισμού της Θεοτόκου, τό χαρμόσυνο άγγελμα της άγάπης και ή ριοιή της 25ης Μαρτίου ύμωφθηκαν και άλλαξαν τήν χειμωνιά-τική εικόνα.

Τό μήνυμα τού Χριστι-ανισμού, γλυκό, παρήγορο, άπαλύνει τις καρδιές των Χριστιανών τώρα τήν Μ. Σαρακοστή. Γλυκές γαλ-μασιές στις έκαυσιές. Από τά μονοάγια φωτίζει γλυκό παρήγορο τό χαμόγε-λο της Παναγιάς και των Άγίων. Ψυχική, ουσια-κή άνάταση και προσηνι-γιά τό θείο Δράμα, τά Πά-θη τού Έστυρωμένου πού θά φέρουν τό γλυκό μήνυ-μα της Άνάστασης. "Όπως τότε, τό 1821, πού τό ά-σπρο περίσπρι έφερε τό μήνυμα της νίκης και της ειρήνης.

Τεση προσφορά στους Έθνικούς άγώνες οι άν-θρωποι πού θυσίαστηκαν όλοκαύτωμα στην Μεγάλη Ίδέα. Τό ιερό αίμα των ά-φανών ήρώων πότισε, μιά χαράννη, τόν σπόρο τού δένδρου της Λευτεριάς.

Κι αυτό γιγάντωσε, άπλω-σε κλώνους και σκέπασε τήν Έλλάδα. Στην οια τόν οι Έλληνες έμμενέστηκαν τήν έννοια της Ένότητας της άγάπης, πού οι ριζές του θρόνισαν στο Έλλη-νικό αίμα. Η 25η Μαρτίου μάς θυμίζει πάντα τήν δό-

ξα τήν νικηφόρα της Γα-λανής Έλλάδος μας.

Πάλι σολίστηκαν τά μαυλόνια με τήν γαλανό-λεκη, τά κανόνια χαιρέτι-σαν τήν μεγάλη μέρα, οι λαμυρές παρελάσεις της νεολαίας και των στρατιω-τικών τμημάτων έγγέμισαν τήν άτμόσφαιρα από ένθου-σιασμό και έθνική συγκίνη-ση.

Σέ μιά γωνιά κι εγώ, κοιτάζοντας τήν παρελάση, συλλογίζομαι πώς μεταξύ μας καμιά φορά μπορεί νά μαλόνουμε, μπορεί νά ξε-χνούμε πώς είμαστε ά-

δέλφια, ν' άγανακτούμε, νά βρίζουμε, όμως σέ μιά δόο κολη στιγμή με έθνική συ-νείδηση ν' αντιμετώπισου-με τόν έχθρο της Πατρι-δος πάλι, όπως τότε τό 21 και τό 40.

Και πάντα θά είμαστε με τό μέρος των άδικημέ-νων, των ξεριζωμένων, των ανθρώπων χωρίς Πα-τριδα. "Όταν ή σκλαβιά σκεπάζει με τήν μύση φρεούγα της τόν κόσμο, τότε ή Μεγάλη Ίδέα, ή Φιλοπατρία, ο Πατριω-σμός θά συνεχίζουν άδελ-φωμένοι τόν Ίερό Άγώνα

γιά τήν ποθητή Έλευθε-ρία, πού είναι δίο δώρο τού Θεού στον άνθρωπο.

Τότε τό περιστέρι της Ειρήνης θά πετά με τό κλωνί της ελίας στό σί-μα του και ή φρεούγα του δέν θάνα ματωμένη, τότε τό χαρμόσυνο μήνυ-μα τού Εθαγγελισμού της Θεοτόκου θ' άνηχήσει στις καρδιές μας, γεμάτο Ειρή-νη, Άγάπη.

Τό μήνυμα άκου, ψηλά ταξιδεύει, σιά γαλάζια σύννεφα, τό φέρνουν οι ήλιαχτίδες.

Τό μήνυμα δές το, νεράιδες τού χιονισί-τό ιαξιδεύουν, σι' άσπρα κρινοδάνια.

Τό θρόνι τ' άηδόνια, στις πλατειές ρεματιές, τδχουν φολιάσει, σιά τραγοδία τους.

Τά ώραία παλληκάρια τδχουν σιά χειλή και σιά πλατειά τους στήν, σαν πολεμούν.

Τό μήνυμα τδχεις μέσα (σο),

φράζε τήν καρδιά σου, φέρο σιά χειλή σου, γράφτο στήν ματιά σου. Σάν άκουστή θά γιομίση χαρά ό τόπος σου και θάνα δνειρο ή ζωή, άληθινό και άσπίο.

ΝΑΝΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ

Π Υ Ρ Ο Σ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

1980

Η Έπέτειος

ΑΛΥΤΟΝ ΚΑΙ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΝ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Τά ανθρώπινα δικαιώματα

Η 17η Φεβρουαρίου 1914 είναι μεγάλη ήμέρα και άποτελεί σταθμό και όρόσημο εις τήν ιστορία τού τμήματος της Ήπειρου, τό όποιον τότε άπε-κλήθη «Βόρειος Ήπειρος», όχι βεβαίως υπό της ά-κραφνούς ελληνικής καταγωγής των κατοίκων του, αλλά υπό της ψυχράς και άνεντίμου διπλω-ματίας των τότε μεγάλων Δυνάμεων της Εύρώ-πης. Κατά τήν ήμέραν εκείνην, εις τήν βυζαντινήν πόλιν τού Άργυροκάστρου άνεκηρύχθη ή Αυτόνο-μία της περιοχής και έγκαθιδρύθη ίδια κυβέρνη-σις αυτής, υπό τόν άειμνηστον Γεώργιον Ζω-γράφον.

Είχε προηγηθ ή Βαλκανο - Τουρκικός πόλεμος, κατά τήν διάρκεια τού όποιου τά ελληνικά στρα-τεύματα, συντριβάντα τάς δυνάμεις της Όθωμανι-κής Αυτοκρατορίας, είχαν άπελευθερώσει τό με-γαλύτερον μέρος της Ήπειρου, τήν περιφέρεια Κορυτσάς, ενώ ο Σπυρομήλιος είχαν άπελευθερώσει τήν Χειμράν. Ο όγκος τού όθωμανικού στρατού είχε συγκεντρωθ εις τά Ίωάννινα, όπου έπολιορ-κείτο στενώντατα και κατείχε τό φρούριον τού Μπι-ζανίου. Πρό τού τρομερού αύτού φρουρίου ο έλ-

ούδεις ένδιαφέρετο διά τήν τύχη των πέραν της Ήπειρου έδαφών και των κατοίκων των ειδικώς. Τό ένδιαφέρον της μέν Ίταλίας ήτο διά τό μή ά-νοιγμα των Στενών τού Ότράντο, ή άξία των όποι-ων θά έπαινε νά υπάρχη διά της κατοχής υπό της Έλλάδος της ήπειρωτικής άκτής, τού λιμένος τού Αύλωνος και της νήσου Σάσωνος, της δέ Αυστρο-ουγγαρίας τό ένδιαφέρον ήτο διά τάς θαλκινάκας κτήσεις της και τάς άπαιτήσεις βλέψεις της εν αύτ.

Όύτως, εφθάσαμεν εις τήν ιταμήν εξίσωσιν της μη περαιτέρω προελάσεως τού ελληνικού στρατού, της δημιουργίας τού άλβανικού κράτους, της εκ-κενώσεως των ελληνικών έδαφών και της μετονο-μασίας τού τμήματος τούτου της Ήπειρου εις «Νό-τιον Άλβανίαν». Τότε οι Έλληνες, οι όποιοι επί 500 έτη άνέμενον τήν έλευθερίαν, εξηγήρησαν ως εις άνθρωπος και διεκήρυξαν πρός τήν παγκόσμιον κοινήν γνώμη, ότι επιθυμούν νά μένουν έλευθεροί ή νά άποθάνουν. Έπικολούθησεν ο άγών της Αυτό-νομίας, ο όποιος μετά τρίμηνον, κατέληξεν εις τήν ύπογραφήν τού Πρωτοκόλλου της Κερκύρας, τήν 17ην Μαΐου 1914, διά τού όποιου κατοχυρώντο τά προνόμια των Έλλήνων, των διαβιούντων έντός των όρίων τού άλβανικού κράτους.

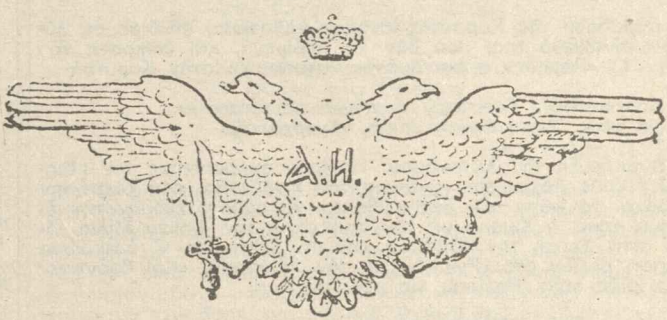
Έκτοτε και μέχρι της καταλήψεως της Άλβανί-ας υπό των Ίταλών τόν Άπρίλιον τού 1939, οι μέν Άλβανοί κατέβαλλον πάσαν προσπάθειαν διά τήν κατάργησιν των προνομίων, οι δέ Έλληνες διά τήν διατήρησιν αύτών. Κατά τήν διάρκεια της Ιταλί-

Τού κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΔΡΟΣΟΥ Μέλους της Κεντρικής Έπιτροπής Βορειοηπειρωτικού Άγώνος

της κατακτήσεως και τού Β' Παγκοσμίου Πολέ-μου, τά πάντα ήσαν ρευστά, ενώ κατά τό διαστή-μα της άπελευθερώσεως των έδαφών υπό τού έλ-ληνικού στρατού, κατά τόν χειμώνα τού 1940 - 1941, έγεννήθησαν και πάλιν έλπίδες διά τήν όριστι-κήν έθνικήν άποκατάστασιν των δυστυχών Βορειο-ηπειρωτών. Όμως και πάλιν ή ψυχρά και άνέντιμος διπλωματία άλλα, και τά ιδικά μας λάθη και ή άνι-κανότητα της πολιτικής και διπλωματικής ήγεσίας μας, ώδήγησαν εις τήν σημερινήν τραγικήν κατά-στασιν. Διότι, πάντες ημείς, ουδέν εδιδάχθημεν από όλα όσα υπέστημεν από τό 1912 μέχρι τού 1949, ουδώς έξεμεταλλεύθημεν τήν συμμετοχήν μας εις τους τόσους παγκοσμίους πολέμους και, ιδίως, τό όλοκαύτωμα μας κατά τόν δεύτερον παύτον, άπε-μακρύνθημεν της έθνικής πορείας μας και έπρότι-μήσαμεν τήν εύκολον όδόν της Κίρκης τού εύδοιμο-νισμού και τού «ώχ άδερφε, με αυτά θά άσχολού-μεθα!» Εν τούτοις, ο γράφων ένθυμείται, άκόμη τήν ώραίαν εποχήν, κατά τήν όποιαν οι όδοί των Άθηνών, έδονόντο, κατά τάς διαδηλώσεις της έλ-ληνικής νεότητος, από τά συνθήματα ύπέρ των ύπο-δούλων άδελφών μας της Κύπρου, της Βορείου Ήπειρου και της Δωδεκανήσου! Τότε, τίποτε δέν ήτο «μακράν», ούτε μάς άπησχόλει ή... Χιλή και τό Βιετνάμ, πού κείνται «πλησίον». Ένώ τώρα...

Ειδικώς είναι τήν πολυπαρή Βόρειον Ήπειρον, ή όποία δέν είναι «μακράν» — όπως ή δυστυχής ά-

δελη μας Κύπρος — και ή όποία άφελληνίζεται συστηματικώς υπό των Άλβανών κατά τά μετά τόν πόλεμον έτη, οι πάντες παραμένον άνάληπτοι και όδιόφοροι, μη δεχόμενοι καν συζήτησιν διά τήν τύ-χη των εκατοντάδων χιλιάδων Βορειοηπειρωτών, των δούλων τού είκοστού αιώνα! Και πέραν τού-του, όχι μόνον δέν κατήγγησαν — όπως έπραξαν εις άλλα περιπτώσεις — τάς συμφωνίας της έπα-τειας διά τήν έπανασύνδεσιν των σχέσεων μετά της Άλβανίας, αλλά τάς διήρμυναν και τάς έπέετει-

Τό έμβλημα της Σημαίας της Απτόνομου Ήπειρου, ο δικέφαλος άετός των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων.

νων, χωρίς όμως νά άπαιτήσουν και νά επιτύχουν τό παραμικρόν ύπέρ των άτυχών δούλων Βορειο-ηπειρωτών! Γίνεται μόνον ό,τι θέλει ή Άλβανία: Δέν άνοίγει ή διόδος της Καραβιάς, διά νά μή δι-έρχονται ελληνικά αυτοκίνητα, τό άεροπλάνον της «Όλυμπιακής» έξ Ίωαννίνων πρός Τίρανα, άκόλου-θει κυκλοτερή πορείαν, ύπεράνω της Άδριατικής, διά νά μή τό θέλουν οι δούλοι ύπεριπτάμενοι των έδαφών των και πλείστα άλλα, άν ούκ έστιν ά-ριθμός.

Εν' εσχάτων, ή πάντοτε πειθαρχούσα Βουλή των Έλλήνων, καλείται νά ψηφίση — και θά ψηφίση — νόμον περί άποχαρακτηρισμού της Άλβανίας ως «έχθρικού κράτους», αλλά με μεσεγγύησιν των εν Έλλάδι «Άλβανικών περιούσιων»! Ερωτάται, ό-μως: α) Ποίος πραγματικός Άλβανός έχει περιου-σίαν εν Έλλάδι; β) Πώς θά είναι υπό μεσεγγύησιν περιούσιαι πολιτών «φιλικού» και όχι έχθρικού κρά-τους; γ) Τελικώς ή άλβανική κυβέρνησις δέν θά εκποιήση τάς εν Έλλάδι περιουσίας των πολιτών της και δέν θά καρπωθί τό προϊόν των; και δ) πε-ρί της τύχης των εν Άλβανία Έλλήνων ουδείς λό-γος; Τά έρωτήματα άναμένουν άπάντησιν.

Περίαινόντες, άπευθυνόμεθα πρός τους άπαντα-χού τού έλευθερού κόσμου Βορειοηπειρώτας, αλλά και πρός τους Πανελλήνους και καλούμεν όλους νά άγωνισθούν διά τήν άναγνώρισιν των στοιχειω-δών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Βορειοηπειρω-τών άδελφών μας των όποιων ούτοι παντελώς στε-ροϋνται. Διότι, τελευτώντος τού 20ού αιώνα, οι Έλληνες της Βορείου Ήπειρου, εις πείσμα των υ-φισταμένων δι' αυτούς διεθνών συμφωνιών, στε-ροϋνται παντός δικαιώματος, ανθρωπίνης αξιοπρε-πείας άπαγορευομένης εις αυτούς της άσκήσεως των θρησκευτικών των καθηκόντων, της εκπαιδεύ-σεως, της εθνικής των ταυτότητας, άκόμη και αύ-τού τού ελληνικού των ονόματος ως νά έπρόκει-το περί άνδραπόδων. Οι σκλάβοι αύτοί άδελφοί μας από ήμας άναμένουν, άν όχι τήν λύτρωσιν, τουλάχιστον, όμως, τήν άνακούφισιν από τά δεινά των!

«Παπού, Σήμερα, 25 Μαρτίου, θυμάμαι τά λόγια πού μούλεγες τέτοια μέρα, παπού. Μού μιλούσες γιά τριπλή γιορτή της μέρας.

— Η πρώτη γιορτή, μού έλεγες, είναι της θρησκείας. Τέτοια μέρα ξεσηκώνηκαν, έσπασαν τις αλυσίδες της σκλαβιάς, άποχτήσαν τήν λευτεριά κι ένιναν άφεντάδες στο σπίτι τους και στο διά τους, πού πρίν δέν τά όριζαν. Και μού μιλούσες γιά τις ευλογίες των δεσποτάδων και των παπάδων γιά τόν άγώνα, πού σ' αυτόν έπαιναν μέρος και οι ίδιοι. Μού μιλούσες γιά τόν Καλοκατράνη, γιά τόν Καροσκάκη, γιά τόν Κατασαντώνη και γιά τόσα άλλα πα-λικάρια. Αυτά τά λόγια τόκαυγα με συγκίνηση και εύχα-ρίστηση. Και σέ παρακαλούσα: Πές μου κι άλλα τέτοια, παπού.

— Την τρίτη γιορτή με άφηνες νά τήν γευθώ ο ίδιος τρέχοντας στον πράσινο τάπητα της έξοχης, μαζεύοντας λαουδάκια και άκούγοντας τό κελόδημα των πουλιών. Κι όταν άποκακομύενες έρχόταν κοντά σου, έσύ συμπλήρω-νες αύτά πού έβλεπα, αυτά πού άκούγα με τά ύποβλη-τικά λόγια σου:

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ

ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΠΟΥ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ

— Τά δέντρα και τά φυτά, τέτοια εποχή ξεπνούν από τή χειμωνιάτικη νύκτα. Πεταίνουν φύλλα και λουλούδια γιά καινούρια ζωή. Τά πουλιά και τά κουνιάκια κελόδηματά τους χαιρέταν κι αύτά τή ζωή πού άναγεννιέται... Αυτή τή ζωή ή τρίτη γιορτή, μού έλεγες...

Σήμερα, άήμερα τού Εθαγγελισμού — κοντεύουμε νά ξεχάσουμε και τις χρονιές μέρες δώδεκα πού ζούμε — πή-ρα τό δρόμο απ' τό πρσί, γιά νά θυμηθώ τις συνθήκες πού κείνου τού καιρού. Η έγκλησις της Παναγιάς, όπου πη-γαίναμε τότε παπού, έρίμαζε. Χρόνια είχε νά λειτουργή-θει και κοντεύει νά υκρεμίστ. Τόν παπα - Σταύρο τόν έ-πιασαν μιά μέρα, όταν δίδασκε άπαγορευμένες χριστιανι-κές εύχες σε μιά κηδεία. Από τότε δέν τόν έναρξείδαμε. Πέρασα απόξω απ' τήν εκκλησιά κι έκανα κρυφά τό σταυ-ρό μου οχέδον με κρυμμένο τό χέρι. Έτσι γιά νά τιμήσω τήν πρώτη γιορτή, όπως μού τήν είχες πρωτοπαθεί έσύ, παπού.

Ανθήρα πρός τή ράχη κατά τόν Άη - Λιά. Θυμά-σαι, παπού, τό έγκαλήνι τού Άη - Λιά, όπου πηγαίναμε όι τελευταίες άρχιές τού ήλιου άντικαθρεφίζονταν στις φεμνένες από άναμνήσεις των άγίων. Έσύ, παπού, έβλεπες και κανένα τροπάρ. Πάει κι αυτό τό έγκαλήνι, ρημάχτηκε, ά-ράχυνισε κι έμει γίνε καταφύγιο γιά τις νυχτερίδες. Από

τή ράχη ψηλά άφησα τή μοτιά μου και περισσότερο τόν νού μου νά πετάξει πέρα από τά σύννεφα. Θέληνα νά σ' άνταμώσω με τή σκέψη μου, παπού. Κρυφαγάνημα τήν ελληνική σημαία ν' άνεμίζει στο ψηλό κοντάρι, σε κάποια φυλάκια των συνόρων. Η καρδιά μου σκίσησε, σά νά πη άγγίζανε μνήματα της φυλής μου. Κι έτσι νόμισα πώς τή-μηση και τή δεύτερη γιορτή της μέρας. Φορές - φορές πρ-πού, θέλω ν' άπελευθερωθώ απ' αυτές μου τις καταβολές-δες πού με βασανίζουν. Έλα, όμως, πού δέ μπορώ. Γιατί άλλως, πρέπει ν' άπαρηχθώ τόν ίδιο τόν έαυτο μου. Κε θέλω με πολύ αίσιοδοξία τή συνέχισή της κληρονομιάς. Νηρείται, παπού. Τό έρομολογούμαι σε σένα. Νηρεί-μαι, πού δέ μπορώ νά μιλήσω στα παιδιά μου, γιά τή τριπλή γιορτή της μέρας της σημερινής. Νηρείται, πού ίσως και τά φοβάμαι. Πού φτάσαμε. Νά φοβάσαι τά παι-διά σου, πού πολιτικοποιήσαν τά πάντα (!)...

Με σεβάσω και άγάπη, ο Νίκος σου. Αυτό τό γράμμα δέν έφτασε ποτέ στον προορισμό του. Ο Παπούς είχε πεθάνει, ξεριζωμένος από τόν τόπο τού μακριά από τ' άγαπημένα του πρόσωπα, όμως, σπνρ-φωμένος από άναμνήσεις και κρατώντας ως τά στερεά κάποιες άναλωμένες έλπίδες. Μερικοί φίλοι τού τό διάβη-σαν στον τάφο, σαν μνημόσυνο.

Κ.

ΔΕΥΤΕΡΟ

Στήν περιοδεία της η Διεθνής Έπιτροπή από την Κορυτσά, την Έρεσκα και το Λεσκοβί, όπως αναφέρει ο Άγγλος συνταγματάρχης Μουράιν στο διάλεξή του στον Άγγλοελληνικό Σύμβουλο του Λονδίνου, η περίφημη αυτή Έπιτροπή πολλές εβδομάδες έμεινε αδρανής στην Έρεσκα. Περιεμε δόξινες από τους Φοιτισμούς της Δύσεως, πως να παρουσιάσει καλύτερα την «Ηπειρο» σε χώρα αβαντική. Ο Μπιλλίνσκου πρωτοστατούσε. Η γνώμη του θάρυνε. Όμως ο θεός τον έμπωρισε για το έγκλημά του. Βοριά άρρωστα τον άρρεσε και πέφτει στο κρεβάτι.

Ο Σουρής σαν τό 'μαβε το διαλαλεί στις στήλες του «Ρωμιοί» του:

Κατά νέας, Περικλέτο, οι άσφαλείς πληροφορίες, μέσ' στην ταραχή την τάση και σε τούτη την αντίρρηση, έπεσε με τό νεύρο του κι ο Μπιλλίνσκου της Αυστρίας, όπου λές πως τον εύριξε κάποιος Δίκης η κατόρα.

Βασίσκεται κλημής τώρα
και άρρεσε άσθενεί,
κι η νερότις συγκιεί
τό Βασιλείον του Βιλάρα.

Πώς του Μπιλλίνσκου οι κόποι,
και θορόα πώς άνεκότη
της Έπιτροπής η άρσας,
πού σε κάνει μά έρσασή.

Ο Μπιλλίνσκου πέθανε στο Γιάννενα, όπου εκπνέοντας ύμολόγησε το έγκλημά να παρουσιάσει την Β. «Ηπειρο» αβαντική χώ-

Μά της 'Ηπειρου τά παιδιά, πού μόλις χθές άκόμα
είδανε κρίνοι Λευτεριάς και από δικό των χώμα,
ζητούν Φράγκοι λησταιροί να τά ελασολοιάσουν
και μόλις είδαν λίγο φός να τά ελασολοιάσουν.

Καί στής 'Ηπειρου τά παιδιά τέτοια φωνά', ή Κρήτη:
και σεις θαρρό πως έχετε σαν τά δικά μου κάσπρα,
πού κτίζουν άσπί φωνές και γετομεύουν μ' άσπρα.
Καί σεις, λέβεντες πού δουλοί, πού κάμπου και πού λόγγου

Έχετε λόγους Ιερούς
και κοπελιές, πού τους χορούς
χορεύουν του Ζαλόγγου.

Τά παιδιά του Ψηλορείτη παράλληλα με τίς θαρραλέες ύπο-
δείξεις πού 'καναν, πάντα κατά τό «Ρωμιοί», στής 'Ηπειρου τά
παιδιά, αρματώθηκαν και μύριες τόσες προσπάθειες, έπέρασαν
τό Κρητικό, έπελοήθησαν, και

Άπό τό Μπουτσουράκι
της Κρήτης παλληκαριό
στην 'Ηπειρο πετούν.

Κι άπελευθερωμένα
γι' άδένια σιδαιωμένα
Έλευθερία ζητούν.

Κοίταξε, πεπρωτότη,
πως μάχεται και ή Κρήτη
κοντά στον 'Ηπειρωτή,
στών 'Ιερολαχίτη.

'Αλλοιώς άν δέν ήσυχάζε μεγάλ' ή συμφορά του,
κι' έγώ πού λές άπορρητός πήγα στού Ζαχαράτου,
κι' έκεί μετ' άλλων, Περικλή, συμπαρεσθημένων
έρώναζε τά δίκαια των άγωνισμένων.

Πάμε συλλοαλήτηρια μεγάλα να σπλήτεις,
άλλοιώς τόν νόμο εΐσερε πώς θ' άμμετοπιΐεις.
Προκίνα, σέβου, Περικλή, τόν νόμον δίκαια
και κίπτε τόν αλχένα.

Σάν Φιλελεύθερος και σύ Φιλελεύθερος κέρνα,
και μη τή Φιλελεύθερα παρεκλήεις Κουδένα,
κι' έν τά συλλοαλήτηρια έλπίης πώς στους έν τέλει
καβάλου δέν άρρουνε, πεντάρα μη σε μέλι.

Θέλουν συλλοαλήτηρια; κάνε τους κάθε μέρα...
δέν άρρουν!... τότε, κοιμιά,
Έσπλάνουν μέσ' στών καρσέ,
άλλοιώς ό γέρο διάβολος σου πέρνει τόν πατέρα.

Ποιός πούς νόμους δέν πρεΐ
κατά γράμμα, φιλε μάρι;
Φιλελεύθεροι καιροί,
κι' όλοι πάνε με τόν νόμο.

Μή κανέν' άμνηστία,
και σ' αυτούς πούς εύτυχείς
των Φιλελεύθερων χρόνους,
δίκως μία τοιμωδιά
πνίγει μέσα στην καρδιά
πούς καλμούς σου και πούς πόνους.

Διακρίνονται έξ άριστερών πρὸς τά δεξιά: 1) Γεώργιος Χατζής (σημασιοφόρος, έκδότης της «Ηπειρου»), 2) Ο Δρυϊνυπόλεως Βασίλειος, 3) Άλ. Καραπάνος, 4) Γεώργιος Ζωγράφος, 5) Ο Βελλάς και Κονίτσης Σπυρίδων.

Έδώ τρικουβεταίς χαράς,
δρά κι' άλυσμαίς,
κι' έκεί μεγάλας συμφορές,
πόνος και στεναγμοί.

Έδώ χοροί, σκιρτήματα
σφαγίων Άνορρωσίας,
κι' έκεί καλά μνημόνια
νέας ύποδουλότητας.

Όμως ή 'Ηπειρος με τήν παλληκαριά της, τή σύνεση του Ζω-
γράφου, και τή συμπαράσταση του Έλληνισμού, άνάγκασε τήν
Ευρώπη και τους Άλβανούς να υποκύψουν. Τό Μάιο του 1914
υπογράφεται στην Κέρκυρα τό «Πρωτόκολλον της Κέρκυρας».
Ο «Ρωμιοί» χαίρειται με ύπερμετρη χαρά τή μεγάλη ατή επι-
τυχία της Αὐτονόμου 'Ηπειρου:

ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΓΙΝΟΜΕΝ, ΤΟ ΣΠΛΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΥΝΟΜΕΝ

Π.— Τί μου κάνεις, κακομοίρη;
Φ.— Άλλο νέο πάνηγυρι;
Έλα κέρνα, παπασιά,
της 'Ηπειρου τά παιδιά.

Είς τήν Κέρκυρα κυττάζω,
είς τήν Κέρκυρα γυρίζω,
και τήν κίλην εσπάζω
και φαιδρός πανηγυρίζω.

Άνδρες κέρνα σπιταρούς,
κέρνα λόγους Ιερούς,
όπου 'τρώμαζαν άλάφι τούτη τήν Άρβανιά
και της έδωσαν σπ' αυτή.

Στεφανίσιον προμάχους,
λειψουργόν στής Έκκλησίας
κι' εύλογόν άρματωσίας.

Και κυττάζω από δρόχους
άσπί με δύο κεράνια
της Άρβανιάς τά χάλια.

Τόν Ζωγράφω χαίρετώ
κι' έβαλλος χειροκροτώ
μία νίκη ήληνική.

Γιά τό πρότανον εκείνο
κι' έγώ μ' όλους τόν πρετίνο
της Άρβας δουλειτή.

Όλα τήναι θα τάφους,
και με νού και με καρδιά
τόν Ζωγράφω θα ψηφίσω,
τόν Ζωγράφω, δρέ παιδιά.

Πρέπ' ή νίκη της 'Ηπειρου κι' από μάς ν' άμνησθή,
φείγον προανών σπείρας,
κι' ό,τι ζήτησε τό πύρε
τό σπαθί της, τό σπαθί.

Τούτο φριλαβός και νίκη,
τούτο πάρε σεβάστο,
τούτο πάρε μεσ στή ήλην
εναμνημένη δοξαστό.

Και καβάνες τάρ' άς λήν
τόν 'Ηπειρωτών τά κίλη,
πού δέν έκαμαν λιβάνι
σε κανένα μπηχλιδό.

Ο Βορειοηπειρωτικός Άγώνας του 1914, ή άπόφαση των
'Ηπειρωτών να ζήσουν ελεύθεροι παρά να υποταχθούν σε νέο
τύραννο, άσπινκτα χειρότερο από τόν Τούρκο, συνεκίνησε ό
λας τίς τάξεις του Έλληνισμού. Ποιητές, λόγιαι, έπιστήμονες,
καλλιτέχνες, προσπαθούν να βοηθήσουν με τήν πένα τους τους
επανάστατες Βορειοηπειρώτες.

Ο Α. Μαυροκάκης, γιατρός αυτός, έμνηνεται από τόν άγώνα
της ηρωικής Χώρας, φλογερός πατριώτης, συνθέτει πατριωτι-
κό ποίημα «Η Χειμάρρα». Με σίχους άπλούς, αλλά γεμάτους
πολύ, παραινεί τήν άδούλου Χιμάρρα να βείλη όλη της τήν
πατριωτική όρμη.

Εύπνα, Χειμάρρα, έσκαυστή και έζωσε τ' άρματά σου,
πάρε τόν μίσους κεραυνό της τής σκαλιάς της λίσσα
τήν πύλη την καταδρομή τά άδικήματα σου
πού σφύραζαν και σαν δορής μαύρος, Χειμάρρα, φύσα.

και να σάραι, σά «Χειμάρρα» πού είναι, τό χείμαρρο πού τήν

άπειλει και να βροντοφωνήση σούς άρχοντες της Γης, πώς είν'
καταραμένοι:

Φύσα, και με τήν άγρια κι άκάτητη όρμη σου
σάρωσε ό,τι μπρός σου δρής, περήφανη Χειμάρρα,
φαρμάκωσε και σκότωσε και χύσε τή χολή σου
και θροντοφώνησε φοιχή σούς ισχυρούς κατάρ.

Γιά ν' άκουστή από τίς 'Γες τή μες γωνία στην άλλη
πώς πάμ' σ' άτιμο ζυγό σε σπράχνουν οι μεγάλοι,
κι οι χείμαρροι σου άς γενούν μαζί με τήν κατάρ
ποτάμια από αίματα θαλασρικά, Χειμάρρα.

Η Χιμάρρα με τό ένδοξο και έσκαυστό παρελθόν της, είναι
σύμβολο ηρωισμού. Θαύμασα τό σύμβολο τούτο τό Ζωγράφει
παροστατικότητα ό παλεμάς άναποκρίτης των Βαλκανικών Πο-
λέμων Ν. Κερδούνης, πού ως άποσταμένος της «Εστίας», βρε-
θηκε στή Χιμάρρα τόν Ιστορικό Φεβρουάριο του '14. Γράφει ή
καλλιτέρα ύμνη με τόν όξύ τόν κάλαμο ό Λόγιος Ν. Κερδούνης:

«Η Χιμάρρα από τού ύμνου του θρόνου τού τού Πελαγονικού,
επιθέλει μεγαλοπρεπής τό πέλαγος ως έναρκασις της θεοπι-
τας της ελευθερίας, και τών Άκροκεραυνών ή ηρωική συμψη-
φία άπλώνεται παντοκράτης ές τους ορίζοντας, άπειλή πρὸς
τούς δουλοαρχόντες, ηρωικός χαιετισμός πρὸς τόν ελευθερό.

Γέλο γλαυκός ό ουρανός μετ' τήν καταιγίδα μέσα εΐς τήν
άγκαλην τών Άκροκεραυνών, τών όποιων ή όδοντωτή ύσαν
σειρά επόλεζαν Όλυμπίων μαχητών, κορυφωομένη γίνοντο μί
άγνερως πρὸς τό γαλάζιον ουρανόν άπειρον. ή Χιμάρρα
βασος και πανελεύθερο, περηνήτοια των αίωνων της ουαΐας,
πού έπέρασαν ταπεινί, κάτω από τόν θρόνον της τόν Πε-
λαγονικόν, άνεμίζει άτάραχος τόν πόντον — θαύμα ζωντανού σμα-
ραγίου — όπου λούεται γεωκλής τών Φαίκαων ή νήσος και έ-
πληθύν, ώσαν πολυτά θαλασσοαρχή ή Έρεκούσα, οι Οδωναι
ή Σαυδοράκι.

Τά χωριά της άειδέως, πού ζυγίζονταν έτοιμοι να τανύσουν
τό φέρον των άπάνων εΐς τας άπροσελεύστον τών Άκροκεραυ-
νών άκρωρείας. Έδώ είναι τών ημίθεων ή κατοικία.

Άλλοιμονον εΐς τους ταπεινούς πρὸς τήν κατάρρη να ύψω-
σουν θαύματα σπαθί πρὸς τας σφαίρας τών άσπινκτων τού ε-
λευθερού αΐθερος. Και μακάρι οι σοοι θα αισθανθών δαδιά, μεσ
στ' όδου της ψυχής των τών υπερφάνων όνων της ελευθε-
ρίας, πού αναδράσκε από τών Άκροκεραυνών τας ουρανολύ-
πινες έπαιλξεις. ή Χιμάρρα ηγείται τού Ιερού 'Ηπειρωτικού Άγώ-
νου υπέρ θύμων και έσπάρ.

Άπό τήν Ροδόνη και τόν Όλυμπο, από της 'Γωνίας δέ ευ-
τυχισμένα νησιά και από τήν Θείαν 'Ισην της Κρήτης, από κυ-
βε σημείον της ελευθερίας Έλλάδος, φθάνει έξ έξ ένας μυ-
στικός χαιετισμός. Θα τόν βροντοφωνήση αύριον ή Έλλάς, ή
μία και άδωρετος, όταν από τό Άκροκεραυνό θ' άμνησθή
τόν κόσμον νέον έπὸς έλευθερίας ή Χιμάρρα-άταρρα και ά-
φοραστική, θαλακή και άγερχους περιμένη, Χαιρε, ή Χι-
μάρρα».

Ο σπαργαμός της 'Ηπειρου (Αγνολάου Λεβέντη)

Ο έκβασμός των Μεν. Δυνάμεων να παραχώρηση στην νεο-
τευκτη Άλβανία τήν Βόρειο 'Ηπειρο, τό Δεκέμβριο του 1913,
με τό έπισπινκτα προκάλυπτο ή άναμνηστική έπικρασία καβ
έλληνική ψυχή. Πολλοί φανερώνουν τόν πόνον τους σε πατριω-
τικούς σίχους. Άγώματες από άλλα τού ποιήματα ό Άγνολά-
ου Λεβέντης, μολογεί σε ελεγειακούς λυρικούς σίχους «τό
σπαργαμό της 'Ηπειρου». Όλα τού τό ποιήμα τό διανέει ά-
νή κι' άδολή άνάστη να γλάστ η λυμηνία της τραγούδια
εΐς τήν 'Ηπειρο τά ψηλά κι' άπάτητα βουνά,
ακόμα πικροκάματα. Κι' άκόμα τά λουλούδια
γέρουν και ξεφυλλίζονται και σθούν άγαλνιά.

Μουγκρίζουν τώρα τά βουνά και τρέμουν τά κάσπρα
κι' άπνέουν τόν πόνον τών περηνών τών κρότους ρεματίες.
Κεί ν' άπνέχουσιν τά γλάστ η λυμηνία της τραγούδια
εΐς τήν 'Ηπειρο τά ψηλά κι' άπάτητα βουνά,
ακόμα πικροκάματα. Κι' άκόμα τά λουλούδια
γέρουν και ξεφυλλίζονται και σθούν άγαλνιά.

Μουγκρίζουν τώρα τά βουνά και τρέμουν τά κάσπρα
κι' άπνέουν τόν πόνον τών περηνών τών κρότους ρεματίες.
Κεί ν' άπνέχουσιν τά γλάστ η λυμηνία της τραγούδια
εΐς τήν 'Ηπειρο τά ψηλά κι' άπάτητα βουνά,
ακόμα πικροκάματα. Κι' άκόμα τά λουλούδια
γέρουν και ξεφυλλίζονται και σθούν άγαλνιά.

Μουγκρίζουν τώρα τά βουνά και τρέμουν τά κάσπρα
κι' άπνέουν τόν πόνον τών περηνών τών κρότους ρεματίες.
Κεί ν' άπνέχουσιν τά γλάστ η λυμηνία της τραγούδια
εΐς τήν 'Ηπειρο τά ψηλά κι' άπάτητα βουνά,
ακόμα πικροκάματα. Κι' άκόμα τά λουλούδια
γέρουν και ξεφυλλίζονται και σθούν άγαλνιά.

Με τόν τίτλο «Ηπειρώτες», ό Ν. Βρόνδας, άγνωστος κι' αύ-

τός από άλλα τού ποιήματα, σε πέντε όρμητικούς άναπ' στί-
χους σίχους, άπευθύνεται στους 'Ηπειρώτες, πού ζώσπκταν τ'
όρματα για τή λευτεριά. Κι' οι πέντε σίχοι χαρακτηρίζονται για
τό μίος στό νέο θαρρό, πού σαν λάμει θ' άπλώσουν
όλη τή χώρα τή φρίκη και τήν κατουρφή:

'Ηπειρώτες! Χτυπάτε με βάρος
τούς φονιάδες, πού ζήτουν να σας δώσουν
Πιό γλαυκός τού θανάτου ό πάθος
παρ' αυτό, πού σαν λάμει θ' άπλώσουν
τ ή φρίκη μετ' τήν πλάση κατάρ.

(π. Έλλάς, 1914)

Η άπόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων να σφαγιασθή ή 'Ηπει-
ρος, δε συνεκίνησε μοναχά τήν πένα των έστειρών δημοί-
γράφων της έποχής, αλλά και τή λύρα των ποιητών μας. Έκ-
τός από τόν Παλαμά και τό Γ. Σουρή, ό Ζαχαρίας Παπαντω-
νίου, ό Ρουμελιώτης ποιητής και πεζογράφος, δέν έμεινε άπα-
θής στην πρωτακούστη άδικία. Τήν 'Ηπειρο τραγουδίζει ό ποιη-
τής απ' τήν πρώτη του έμφάνιση στον κόσμο της τέχνης. Είκο-
αχρονο παλληκαρι έμνηνεται απ' τήν έθνική όρμη στον πόλε-
μο του '97. Θρηνη στην ποητική του ουαλογή, πού όηκε τόν
έπόμενο χρόνο, τούς τόπους πού δε ύπορρασαν να άναμνησουν
της Λευτεριάς τ' άγέρι.

Κι' στους Βαλκανικούς Πολέμους ή ποητική του εύσημοσία
θα έσναυρη τόν νεανικό του παλμό. Σίς παραμυθές τού άδίκου
χωρισμού της χώρας, ό ποιητής σε πέντε τετράστιχα έκφράζει
τόν πόνο του όλο για τό σπαργαμό της 'Ηπειρου και για τό σπύ-
σμο του γλαυκού όνειρου:

Στήν 'Ηπειρο (Ζαχαρία Παπαντωνίου)

Τόποι πού άνασάνετε
για μία στιγμή μονάχα,
καμποί έσεις φωτοχυτοί,
ρεματίες και δράχοι.

Τ' όνειρο προσπέρασε!
σαν ευωδιά του Μαν,
σας άποφορμάωσε
και στόν άγέρα πάει.

Κυλισμένα τ' άνθα σας
ένωσηση του άφηνει
τά κορμιά των μαχητών
και τό αίμα των σας δίνει

Και σας δίνει τό αίμα των
πού όόγγος δέ να γίνη,
ένας όόγγος πού ό καιρός
ποτέ δέν τόνε σβίνει.

Και τά χρόνια πού περνούν
θ' άκούσε της 'Ηπειρου
τό θαυ άναστέγναι
για τό χαμό τού όνειρου.

(π. Έλλάς, 1914)

● Ο Βορειοηπειρώτης Κ. Λούτσος, ό δάσκαλος της ήπειρωτι-
κής νεολαίας, ό διευθυντής των Άσπινκτων Σχολείων Δροβιάνης,
Άργυροκάστου, Δελβινίκου και οαροπλανών, καλλιερνεί ε-
τός απ' τό παιδαγωγικό, τήν ποίηση και τή μουσική. Η ποίηση
του δέν είναι λυρική και δε φέρει τήν έπίδραση καμιάς σχολής
ή ποιητού. Είναι αούδομητη πατριωτική έκδήλωση. Με τούς σί-
χους του στό Βορειοηπειρωτικό Άγώνα τού 1914, σαν νεώτερος
Τυριάς, ένδοξάσους τό κόνον, τούς μοητές του, τούς Ιερο-
λάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπειρωτών, υπενθυμίζοντας τούς
άγώνες των συμπατριωτών τους Σουλιωτών. Είναι ντροπή και
κατασχών να σκαλίζωσιν ο Άλβανικό ζυγό, ο ένα λαό θά-
ρα, και Ιερολάχτες, τούς πολεμιστές και καίς όλους τούς 'Ηπειρώτες να
ζωστούν τ' όρματα και να προστάτευσουν τήν πατρίδα. Κάνει
έκκληση στον πατριωτικό τών 'Ηπει

Δελτίον Τύπου ΠΟΑΚ-ΚΕΒΑ

Ο κ. Υπουργός, μετά από ώριμες παρατηρήσεις που διατύπωσε, αναφέρθηκε στις δυσκολίες που υπάρχουν για έποικοδομητικό διάλογο και συμφωνία. Έν τούτοις υπεσχέθη ότι, τουλάχιστο για το θέμα του νομοσχεδίου, θα είχε ιδιαίτερη συσκευή με τους αρμοδίους κυβερνητικούς παράγοντες, παρέσχε δέ την διαβεβαίωση, ότι θα προσπαθήσει να ενεργοποιήσει περισσότερο τις ελληνικές θέσεις προς την Αλβανική Κυβέρνηση για τη δελτίωση των συνθηκών επικοινωνίας και ότι άλλο είναι δυνατό για τους Βορειοηπειρώτες της Αλβανίας.

Εξ άλλου, σε μεγάλη σύσκεψη των Προεδρείων των Βορειοηπειρωτικών Σωματείων απ' όλη την Ελλάδα, που έγινε στο ξενοδοχείο «Μπάγκιον», έγινε ενημέρωση των ενεργειών της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά, από τον κ. Τζέλιο και από τον Αντιπρόεδρο της Κεντρικής Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος κ. Ηλία Κόνστα και εγκρίθηκε σχετικό ψήφισμα προς την Κυβέρνηση, αναφορικά με την μη προώθηση του νομοσχεδίου. Συγχρόνως ελήφθησαν αποφάσεις για συντονισμό δραστηριοτήτων προς την ίδια κατεύθυνση, για κοινή δράση όλων των Βορειοηπειρωτικών Σωματείων. Το δράση της αυτής ημέρας η Κεντρική Επιτροπή Βορειοηπειρωτικού Αγώνος παρέδωσε δείπνο προς τιμήν του κ. Τζέλιο.

Προς τιμήν του κ. Τζέλιο ο πρώην Πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος κ. Ελευθέριος Μαντζίκας, παρέθεσε πρόγευμα στις αίθουσες κεντρικού ξενοδοχείου των Αθηνών, στο οποίο παρέκκλιναν και ο κ. Πρόεδρος της Πανεπειρωτικής κ. Νάσης, ο Προεδρεύων της Πανεπειρωτικής κ. Βλαδίμηρος Βρέλλης, επίτιμοι Αρειοπαγίτες, μέλη της Κ.Ε.Β.Α. και πολλοί Πρόεδροι και παράγοντες Ηπειρωτικών Σωματείων της Ελλάδος. Κατά τις προποσείες, εξήγησε η συμπαράσταση της Πανεπειρωτικής στις προσπάθειες της Π.Ο.Α.Κ. και της Κ.Ε.Β.Α. και όλων των Βορειοηπειρωτών, για την μη προώθηση του νομοσχεδίου, ως και για την εξέλιξη του Βορειοηπειρωτικού Ζητήματος. Η Πανεπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος έταξε στο πλευρό των δύο οργανώσεων.

Ο κ. Τζέλιος συναντήθηκε επίσης με τον Διευθυντή του Ιδιαίτερου Γραφείου του Πρωθυπουργού Πρέσβυ κ. Μολυδιάτη και είχε συζήτηση πέραν της μίας ώρας πάνω στο ίδιο θέμα. Ο κ. Μολυδιάτης συμφώνησε με τις διατυπωθείσες απόψεις που του εξέθεσε ο κ. Τζέλιος και έδωσε στον κ. Πρόεδρο της Π.Ο.Α.Κ. ότι θα ενημερώσει σχετικά τον κ. Πρωθυπουργό και ότι θα καταβληθούν προσπάθειες για την περαιτέρω προώθηση ενεργειών, ώστε να επέλ-

θουν δελτιώσεις στις συνθήκες διαβιώσεως των Βορειοηπειρωτών στην Αλβανία.

Ο κ. Τζέλιος και εκπρόσωποι της Κ.Ε.Β.Α. είχαν μακρά σύσκεψη με τον Υπουργό Έξωτερικών κ. Γεώργιο Ράλλη, στον οποίο επόνησαν ότι είναι αδύνατο να δεχτούν οι Βορειοηπειρώτες ένα τέτοιο νομοσχέδιο και εξήτησαν να αποσυρθεί. Η σύσκεψη συνεχίστηκε κατόπιν επί 2ωρο με τον αρμόδιο του Υπουργείου Έξωτερικών Πρέσβυ κ. Μαζαράκη, πάνω στις δυνατότητες που υπάρχουν για τα θέματα των ανταλλαγμάτων που μπορεί να ζητηθούν από την Αλβανική Κυβέρνηση. Κατά τη συζήτηση αυτή διεφάνη, ότι δεν παρέχεται πρόσφορο έδαφος από την Αλβανική πλευρά για μεγαλύτερες παραχωρήσεις. Ειδικά, σε ό,τι αφορά το επίμαχο νομοσχέδιο, ο Υπουργός Έξωτερικών κ. Ράλλης, διαβεβαίωσε ότι τούτο δεν θα προωθηθεί στην Βουλή, για ψήφισμα.

Το μεσημέρι της Πέμπτης 6.3.80 ο Βουλευτής κ. Κωθής παρέθεσε γεύμα προς τιμήν του κ. Τζέλιο και των εκπροσώπων της Κ.Ε.Β.Α., στο οποίο παρέκκλιναν ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Παπασιπύρου, Βουλευτές, ανταποκριτές ξένων εφημερίδων κλπ.

Ο κ. Τζέλιος μετέβη επί τριήμερο στα Ιωάννινα για ολοκλήρωση επαφών με τα εκεί εδρεύοντα Ηπειρωτικά και Βορειοηπειρωτικά Σωματεία. Μετά την επιστροφή του, έλαβε μέρος σε μεγάλη σύσκεψη της Κεντρικής Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ.

Στη σύσκεψη έγινε ανασκόπηση των γεγονότων ύστερα από τις πρόσφατες ενέργειες και τις επαφές που έγιναν και ελήφθησαν αποφάσεις για τον περαιτέρω χειρισμό του ζητήματος, υπό το φως των νέων εξελίξεων.

Ο Πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά, εν όψει και της ανασχεσίσεως του, επιστρέφοντας στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, έδωσε συνέντευξη τύπου προς τον Έλληνο και Διεθνή Τύπο σε κεντρικό ξενοδοχείο των Αθηνών. Τον κ. Τζέλιο πλαισίωσαν τα μέλη της Κ.Ε.Β.Α., που θα συνεχίσουν τις προσπάθειες για το Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα, σε στενή συνεργασία με την Π.Ο.Α.Κ. και τον κ. Τζέλιο, όσο και με τον λοιπό απόδημο ελληνισμό.

Στη συνέντευξη ο κ. Τζέλιος ανέφερε διεξοδικά στις ενέργειες του κατά την παραμονή του στην Ελλάδα, στις προοπτικές που διαγράφονται για το Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα, αναφέροντας στα θέματα που αφορούν τον Ελληνισμό Αμερικής και Καναδά και ζήτησε τη συμπέρωση όλων των δυναμένων και τον συντονισμό τους, για την πρόοδο και εξέλιξη των θεμάτων αυτών.

Μετά την πλήρη ενημέρωσή των εκπροσώπων του Τύπου, ο κ. Τζέλιος τους παρέκάλεσε να συμπαρασταθούν εις το θέμα αυτό, το οποίο ανάγεται στην εθνική επιδίωξη του ελληνικού πληθυσμού της Βορείου Ηπείρου, που ξεπερνάει τις 300 χιλιάδες ψυχές και στην κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, που καταπατούνται.

Κατόπιν ενημέρωσης της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά, ότι η ελληνική κυβέρνηση διά του Υπουργείου Έξωτερικών προωθεί νομοσχέδιο σύμφωνα με το οποίο αίρεται η έμπολεμη σχέση μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας, διαγράφεται δέ και ο άμεσος κίνδυνος για τις στην Ελλάδα εύρισκόμενες περιουσίες των Βορειοηπειρωτών των διαβιούντων στην Αλβανία, ο Πρόεδρος αυτής κ. Μενέλαος Τζέλιος, ύστερα από σχετικές συνεννοήσεις με την Κεντρική Επιτροπή Βορειοηπειρωτικού Αγώνος, άφίχθη στην Αθήνα την 27η Φεβρουαρίου 1980 και συννητήθη με την Επιτροπή άμεσως.

Κατά την εδώ παραμονή του ο κ. Μενέλαος Τζέλιος και τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος είχαν μακρά σύσκεψη με τον Αρχηγό και Πρόεδρο της ΚΕΒΑ Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, για συντονισμό των ενεργειών και επαφών με τους αρμοδίους.

Την επομένη της άφιξής του ο κ. Τζέλιος έγινε δεκτός, με εκπροσώπους της ΚΕΒΑ, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Τσάτσο, στον οποίο ανεπτύχθη η σοβαρότητα της καταστάσεως του Βορειοηπειρωτικού Ζητήματος, αλλά και οι κίνδυνοι που διαγράφονται εκ του υπό ψήφισμα νομοσχεδίου.

Ο κ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδειξε κατανόηση στις απόψεις των συνομιλητών του, ως προς το θέμα των περιουσιών, και ζήτησε αναλυτικό υπόμνημα (το οποίο και υπεβλήθη), για να συμβάλει στην άποψη των ενδεχομένων κινδύνων. Ενδιαφέρθηκε ζωηρότατα για το βορειοηπειρωτικό θέμα και ήταν πλήρως ενημερωμένος για όλες τις πτυχές του. Τό ενδιαφέρον του εκδηλώθηκε και για τον ελληνισμό της Αμερικής και ενημερώθηκε σχετικά από τον κ. Τζέλιο.

Στη συνέχεια ο κ. Τζέλιος και εκπρόσωποι της ΚΕΒΑ έγιναν δεκτοί από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Αβέρωφ σε δίωρη σύσκεψη, όπου έγινε ανασκόπηση ολοκλήρου του βορειοηπειρωτικού θέματος και οι προοπτικές που διαγράφονται για την επίλυσή του. Ιδιαίτερα οι συνομιλητές του κ. Υπουργού αναφέρθηκαν στο υπό ψήφισμα νομοσχέδιο και έτονισαν ιδιαίτερα, ότι δεν είναι μόνο ο κίνδυνος που διαγράφεται για τις εδώ περιουσίες των Βορειοηπειρωτών, όσο το ότι οι Βορειοηπειρώτες που διαβιούν υπό άλλες συνθήκες στην Αλβανία, θα θεωρήσουν ότι η Ελλάδα τους εγκατέλειψε τελείως και η απογοήτευσή τους θα είναι πλήρης, με άμεσο κίνδυνο να υποκύψουν στις πιέσεις της αλβανικής κυβερνήσεως. Ακόμη έτονισαν στον κ. Αβέρωφ ότι οι Βορειοηπειρώτες στην Ελλάδα, όσο και στην Αμερική και Καναδά, δεν είναι ικανοποιημένοι από τις ενέργειες της ελληνικής κυβερνήσεως στην διεκδίκηση των δικαιών των Έλληνων Βορειοηπειρωτών που διαβιούν στην Αλβανία και ζητούν την κινητοποίηση όλων των υπάρχοντων μηχανισμών, ώστε να άσκηθούν πιέσεις στην αλβανική κυβέρνηση για παροχή ελευθεριών και άνεκτων συνθηκών διαβιώσεως του βορειοηπειρωτικού ελληνικού στοιχείου.

Ο ΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ

Θα αποσυρθεί το νομοσχέδιο περί άρσεως της έμπολεμης καταστάσεως με την Αλβανία

Ο πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής - Καναδά κ. Έμ Τζέλιος, ανέφερε σε συνέντευξη τύπου ότι ως του ύπεσχέθη ο Υπουργός Έξωτερικών κ. Γ. Ράλλης, θα αποσυρθεί το νομοσχέδιο περί άρσεως της έμπολεμης καταστάσεως μεταξύ Ελλάδος - Αλβανίας, που είχε καταρτίσει το καθεστώς της 7ετίας.

Επίσης ο διημιτής είπε ότι επιδίωξι των άπανταχού Ηπειρωτών είναι να παραμείνουν αναλλοίωτα τα επί της Βορείου Ηπείρου δικαιώματα της Ελλάδος και έπε-

σήμανε ότι οι 15.000 Αλβανοί έθνικιστάι Αμερικής, βοηθούμενοι και από το σημερινό καθεστώς της Αλβανίας, έχουν κυκλοφορήσει χάρτη με έκτεταμένα τα σύνορα της Αλβανίας μέχρι την Άρτα, δηλαδή... διεκδικούν και ολόκληρη σχεδόν τη Νότιο Ηπειρο.

Ο κ. Τζέλιος έτονισε επίσης ότι ο πληθυσμός της Βορείου Ηπείρου έχει αλλοιωθεί διά της μετακινήσεως Αλβανών του Βορρά στο Νότο και Βορειοηπειρωτών στον Βορρά της Αλβανίας.

(Ακρόπολις, 12.3.80)

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΒΟΡ. ΗΠΕΙΡΟΥ

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, Αρχηγός του Βορειοηπειρωτικού Αγώνος και Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος μετά το Γεν. Γραμματέως αυτής κ. Ιωάννου Τσαμπέρι, εδέχθησαν τον Πρόεδρο της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά κ. Μενέλαο Τζέλιο, μετά το οποίο συνευρέθησαν επί δίωρου διά την έν γένει θέσιν του βορειοηπειρωτικού θέματος.

(Ελ. Κόσμος, 1.3.80)

ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος δέ-

χθηκε σε άκρόαση των πρόεδρο της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά κ. Μ. Τζέλιο, συνοδευόμενο από τον γενικό γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος κ. Ι. Τσαμπέρι. Ο κ. Τζέλιος ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την δραστηριότητα της Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά.

(Καθημερινή, 1.3.80)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ «ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ»

Τόν πρόεδρο της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής και Καναδά κ. Μ. Τζέλιο, δέχθηκαν την Πέμπτη ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, αρχηγός του Βορειοηπειρωτικού Αγώνος

και πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής αυτού, και ο γενικός γραμματέας αυτής κ. Ι. Τσαμπέρι.

Συνεργάστηκαν επί δύο ώρες και πλέον για την θέσιν, γενικά, του βορειοηπειρωτικού θέματος.

(Βραδυνή, 1.3.80)

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΒΟΡ. ΗΠΕΙΡΟΥ

Είς τα γραφεία του Συλλόγου Βορειοηπειρωτών μετέωρη χθές ο Υπάτος Πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής - Καναδά κ. Μ. Τζέλιος, όπου είχε μακράν συνεργασία διά θέματα που ενδιαφέρουν τον Βορειοηπειρωτικό Έλληνισμό.

Είς τόν κ. Μ. Τζέλιο έτονισθη από το Προεδρείον του Συλλόγου η καθολική άγνωση και έμμονη των Βορειοηπειρωτών να άποτραπή χωρίς κομμία καθυστέρηση η σκοπούμενη προς την Αλβανία εκχώρηση των επί της Βορείου Ηπείρου άπαραγράπτων δικαιών.

Ο κ. Μ. Τζέλιος υπεσχέθη ότι θα ενδιαφερθή και θα συμπαρασταθή εις την διακρίαν άπαιτησιν του Βορειοηπειρωτικού Έλληνισμού, την όποιαν άλλωστε εκφράζει και το σχετικόν ψήφισμα του Συλλόγου Βορειοηπειρωτών της 10.2.80.

(Ελ. Κόσμος, 5.3.80)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΣΤΙΑΝ»

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ
Κύριε Διευθυντά,
Έμθριθέστατος Έλλην δημοσιογράφος και κυβερνητικός παράγων, εκ των έξ άπορρητων, τώως υποψήφιος

βουλευτής της Ν.Δ., σχολιάζων από της τηλεόρασης την πολιτική των βαλκανικών κρατών και τας επί μέρους σχέσεις αυτών, ανέφερε και εις τας έλληνο - αλβανικές σχέσεις, χαρακτηριστικάς αυτάς ως φιλικάς, άφου, λέγει, ο Έμθρ Χότζα ήγγυήθη την ασφάλειαν του έλληνικού χώρου (!) από πάσης εξώθεν επιθέσεως. Καί όχι μόνον τούτο, αλλά ασχολούμενος με την ελληνική μειονότητα της Αλβανίας, είπεν ότι ο Χότζα εις λόγον του εις το Αργυρόκαστρον, εξέφρασε την επιθυμίαν, όπως αυτή διατηρήση την γλώσσαν της και τας πολιτιστικές της παραδόσεις. Παρατηρούμεν, ότι η μειονότης της Αλβανίας δεν είναι άνωνυμος, αλλά επώνυμος ως Βορειοηπειρωτικός Έλληνας, 500.000 Έλληνας που συγκροτεί το τρίτον σχεδόν του πληθυσμού της Αλβανίας.

Ιδιαίτερον σημασίαν έχει το άφελέστατον προβλήμα, ότι ο Χότζα επιθυμεί όπως η μειονότης διατηρήση την γλώσσαν της και τας παραδόσεις της. Πως όμως υλοποιήσε ο Χότζα τας άπατηλάς αυτάς ύποσχέσεις του; Υποσχέσεις τας όποις μετά στόμφοι επεκαλέσθη και ο Έλλην δημοσιογράφος, χωρίς να ενδιαφερθή να μάθη πως άναπτύσσεται η γλώσσα της μειονότητας. Μήπως διά της άπαγορεύσεως να διημιτίζεις δημοσίους χώρους; Μήπως με την υπολειπουμένη των σχολείων της μειονότητος, εις τα όποια η διδασκαλία της Έλληνικής γίνεται δις της εβδομάδος; Ενδιεφέρθη μήπως ο κ. σχολιαστής να μάθη τι άπέγινεν η πολιτική παράδοσις και κληρονομία των Βορειοηπειρωτών; Μήπως διετηρήθη διά της καταδράσεως των εκκλησιών,

του άπασχηματισμού του κλήρου και της λεηλασίας πολυτιμών εικόνων, της άπαγορεύσεως της τελέσεως λατρευτικών τελετών; Μήπως έμαθεν ο Έλλην δημοσιογράφος πόσοι και πόσαι οδηγήθησαν εις τας φυλάκας, διότι έσταυροκόπησαν κατά την ώραν της κατακλισεώς των;

Μετά τιμής
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΗΣ
(Εστία, 4.3.80)

ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Άγωνα για την εκχώρηση από την Αλβανία των άπαραγράπτων δικαιών των Βορειοηπειρωτών, ξεκινούν οι Ηπειρώτες όπου και άν βρίσκονται.

Τη δήλωσιν έκανε ο ύπατος πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας Αμερικής - Καναδά κ. Μ. Τζέλιος, ο όποιος βρίσκειται στην Αθήνα.

Χθές, επίσης, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στα γραφεία του Συλλόγου.

Επίσης, σε ψήφισμά της η Πανεπειρωτική Όμοσπονδία Αμερικής - Καναδά διαμαρτυρείται γιατί η ελληνική κυβέρνηση με νομοσχέδιο που προωθείται στη Βουλή δέχεται την κρατικοποίηση των περιουσιών των Βορειοηπειρωτών από την Αλβανία.

(Απογευματινή, 4.3.80)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ

Κατά τη διάρκεια συνεντεύξεως τύπου που έδωσε στη «Μ. Βρετανία» η Πανεπειρωτική Όμοσπονδία Α-

μερικής - Καναδά, ο πρόεδρος της κ. Μεν. Τζέλιος ανακοίνωσε ότι, είναι πιθανόν να επανεξετασεί το νομοσχέδιο που καταργεί το παλιό νομοθέτημα (του '40) «περί άριστού της Αλβανίας ως έθνικού κράτους» και το όποιο επρόκειτο να κατατεθεί σύντομα στη Βουλή.

Τό ισχύον νομοθέτημα άφορά, κυρίως, στις περιουσίες Έλλήνων της Βορείου Ηπείρου στην Ελλάδα - που άνεργονται σε δισεκατομμύρια δραχμές. Η άποψη του προέδρου της Πανεπειρωτικής Όμοσπονδίας (η όποια «καλύπτει» 350.000 Βορειοηπειρώτες που ζούν στην Αμερική και τον Καναδά) είναι ότι με τό νέο σχέδιο νόμου:

— Άποδεσμεύονται, ούσιαστικά, οι περιουσίες των Βορειοηπειρωτών στην Ελλάδα και περιέρχονται, άμεσα ή έμμεσα, στα χέρια του αλβανικού κράτους (τό καθεστώς της Αλβανίας δεν άναγνωρίζει ιδιωτική περιουσία). Καί ακόμη,

— Παραγράφεται τό θέμα της ενώσεως της Β. Ηπείρου με την Ελλάδα (ή άποκατάσταση διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών τό 1971 χαρακτηρίστηκε κατέ φάκτος και παράσχεθηκαν διαβεβαιώσεις ότι δεν θα έπηρεάσει τό έθνικά βορειοηπειρωτικό θέμα).

Στην ίδια συνέντευξη τύπου, ο κ. Τζέλιος αναφέρθηκε στις άθλιες συνθήκες διαβιώσεως των Έλλήνων στη Β. Ηπειρο, και τόνισε ότι σχετικές καταγγελίες έχουν γίνει στην Επιτροπή για τα Άνθρώπινα Δικαιώματα του Αμερικανικού Κογκρέσσου και στη Διεθνή Αμνηστία.

(Μεσημβρινή, 12.3.80)